

Årsrapport 2023

Håb i en krisetid

Vi lever i en krisetid, der igen og igen minder os om, hvorfor vores arbejde fortsat er nødvendigt. Naturen er presset af mange århundreders udnyttelse. Alt for mange arter er truede. Klimakrisen er ikke længere bare noget, vi frygter ude i horisonten. Den har virkelige konsekvenser, som blandt andet ses tydeligt på Borneo. I år trak vejrfænomenet El Niño overskrifter verden over, og på Borneo gjorde den de årlige skovbrande voldsommere og mere uforudsigelige.

Men der bliver også gjort meget for at gøre verden bedre. Vi tror på, at det vi – og andre vigtige aktører – gør kan udgøre et håb i denne tid. Vi og vores partnere gør nemlig en helt konkret forskel. Og det vil vi blive ved med.

Derfor fik vi i 2023 en ny fem-årig strategi, der er udviklet i tæt samarbejde med vores partnere på Borneo. På den måde kan vi bedst muligt støtte op om arbejdet i felten og adressere de udfordringer, partnerne ser i de kommende år. Det gælder blandt andet at genudsætte flest muligt orangutanger og at sikre de orangutanger, der ikke kan genudsættes, et så natur-nært liv som muligt. Samtidig vil vi fortsat sikre skovområder for både genudsatte og vilde orangutanger.

2023 tegnede på flere måder fremtiden for Red Orangutangen: Vi fik to helt store programmer i hus, som sikrer faste bevillinger de næste år. Vi er nemlig blevet programorganisation hos Civilsamfund i Udvikling, og samtidig har vi indgået et vigtigt partnerskab med Ørsted Nature-Based Solutions, som delvist er finansieret af Danidas Green Business Partnership. Tilsammen vil disse programmer sikre vigtigt habitat til vilde orangutanger og bæredygtig udvikling for lokale og oprindelige folk i skovområderne. Sådanne bevillinger skaber desuden bedre mulighed for langsigtet planlægning af indsatserne og mere stabilitet både hos vores partnere og i vores egen organisation.

Også i rehabiliteringsprogrammet sker der meget, og igen i år har mange orangutanger fået deres frihed. Særligt én af dem havde en stor betydning for os: Cinta, som har været på Nyaru Menteng i knap 11 år. Mange af vores støtter har fulgt hende tæt over årene, og den følelse det er at se de velkendte orangutanger starte et liv i den skov, hvor de hører til, er fantastisk hver eneste gang.

Vi har selvfølgelig også haft et stort fokus på at oplyse og engagere befolkningen i den kritiske situation for vores nære slægtninge, orangutanerne.

Alt vi gør, gør vi for orangutanerne, regnskoven og befolkningen på Borneo. Resultaterne giver os ikke blot håb, men tro på fremtiden. Det er kun muligt på grund af vores samarbejde med lokale og internationale partnere og den støtte, som vi får fra virksomheder, fonde og tusindvis af privatpersoner. For det skal der lyde et dybfølt tak – sammen gør vi en forskel!

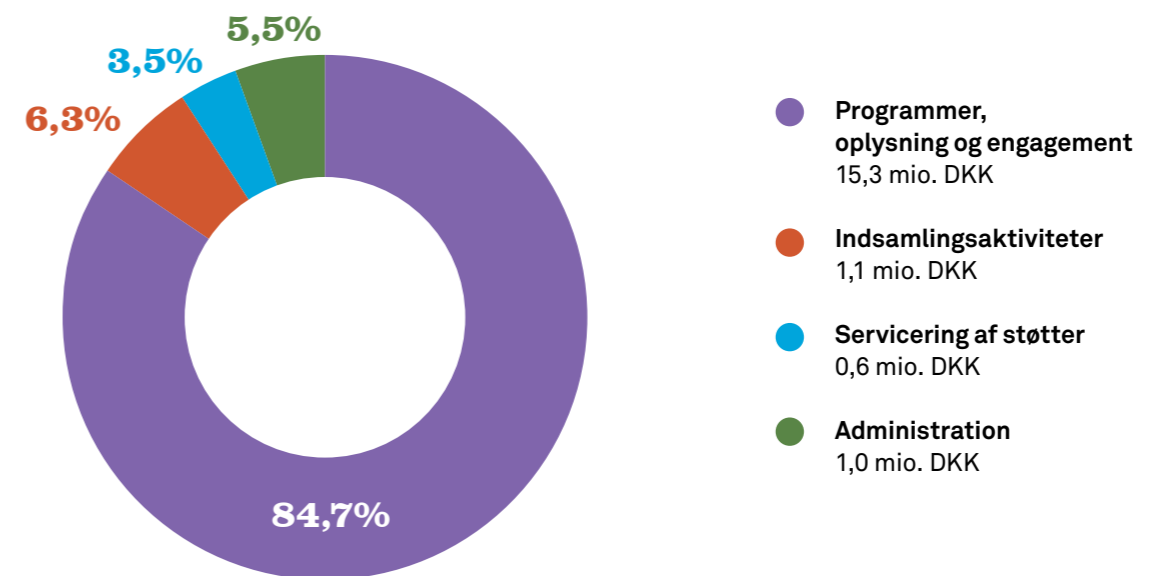
Venlig hilsen

Marie Sigvardt

Marie Sigvardt
Konstitueret Direktør

Sådan blev pengene brugt i 2023

Indsamlede midler

De tre organisationer under Save the Orangutan indsamlede i 2023 i alt 18,9 millioner kroner fra private bidragsydere, virksomheder, fonde og institutionelle donorer.

Heraf blev 17,6 millioner kroner indsamlet i Danmark, 1,1 millioner kroner blev indsamlet i Sverige og 0,2 millioner kroner blev indsamlet i England og Wales.

Fordeling af midlerne

Save the Orangutan anvendte i 2023 15,3 millioner kroner til programindsatser, oplysning og engagement, hvilket svarer til 80,8 % af de indsamlede midler i 2023 og 84,7 % af de anvendte midler i 2023.

Der blev overført 9,7 millioner kroner i direkte støtte til vores partnere på Borneo.

Save the Orangutan har i 2023 sammenlagt brugt 2,8 millioner kroner, svarende til 15,3 % af de anvendte midler, til servicering af støtter, administration og indsamlingsaktiviteter.

Udgifterne til administration var i 2023 på 5,5 % af de anvendte midler. Den samlede ikke-bundne egenkapital for organisationerne i Danmark, Sverige og England & Wales blev opskrevet med 0,9 millioner kroner i 2023.

8.008
FASTE STØTTER

Vores mest populære orangutang blev genudsat

I 2023 blev 33 orangutanger sat fri i regnskoven efter et langt rehabiliteringsforløb. Blandt dem var orangutangen Cinta, som mange af vores støtter har fulgt i knap 11 år.

Der sker stadig store fremskridt i rehabiliteringen af forældreløse orangutanger. Et vigtigt arbejde, der er hjerteblod for os, og som ikke mindst er muligt på grund af vores mange private støtter, der har adopteret en orangutang. Red Orangutangen er derfor fortsat den største enkeltstående bidragsyder til Nyaru Menteng – verdens største rehabiliteringscenter for orangutanger. I år kunne vi sende 5,5 mio. kroner til centeret. Vi støtter samtidig Samboja Lestari rehabiliteringscenter i Østkalimantan.

Cinta begyndte et nyt liv

Året sluttede på de helt store nagler, da vores mest populære adoptionsorangutang, Cinta, efter knap 11 år blev genudsat i regnskoven. Tusindvis af støtter har fulgt hendes udvikling gennem årene, og det var med stor glæde, at vi kunne fortælle dem, at de mange års arbejde virkelig har båret frugt. En anden prominent orangutang, der fik sin frihed i 2023, var Kejora. Hun blev reddet fra et liv i fangenskab under stor mediebevågenhed i 2016. Nu er hun endelig tilbage i regnskoven!

NYT OM SKOVSKOLEN

#ORANGUTANFREEDOM

533 ORANGUTANGER GENUDSAT I REGNSKOVEN FRA 2012-2023

ORANGUTANGER PÅ NYARU MENTENG REHABILITERINGSCENTER
243 i rehabilitering
54 i livslang pleje
1 nytilkommen og 2 nyfødte unger i 2023

ORANGUTANGER PÅ SAMBOJA LESTARI REHABILITERINGSCENTER
116 i rehabilitering
74 i livslang pleje
1 nytilkommen i 2023

Sidste fase af rehabiliteringen

I det hele taget kunne vi viderebringe mange gode nyheder til vores "adoptivforældre" i år. I juli kom orangutangen Otong, som har mange støtter i Save the Orangutan Sverige, således til Ø-universet. Det samme skete for Jelapat og Taymur – begge adoptionsorangutanger – der kom til Ø-universet i december. Her lever orangutangerne på en ø, som udgør et afgrænset naturligt miljø, hvor de prøver deres færdigheder af, før de er klar til den endelige genudsættelse. I alt blev 22 orangutanger sat ud i Ø-universet i 2023.

Skovskolen flytter

I 2023 lød også startskuddet til et stort projekt, som fortsætter i 2024: Rehabiliteringscentret Nyaru Menteng skal flytte. Området, hvor centret ligger, er ejet af myndighederne, og det skal nu bruges til økoturisme. Vores partner BOS Foundation (BOSF) vurderer, at det derfor er bedst for orangutangerne, at de flytter til et nærtliggende naturområde, som BOSF også råder over. På det såkaldte Nyaru Menteng 2 er det planen, at der bliver bygget nye og bedre faciliteter for skovskoleleverne.

Nye forældreløse orangutanger

Der er desværre stadig behov for at redde og rehabiliter orangutanger, og det er netop blevet muligt at adoptere to nye forældreløse orangutanger, nemlig Iqo og Onyer.

I skovskolen får de den omsorg og træning, de har brug for, så de en dag kan mærke friheden.

Vil du adoptere Iqo eller Onyer, kan du læse mere her:

redorangutangen.dk/adopter-en-orangutang/

Fire nedslag fra vores nye strategi

Vi har udarbejdet en ny strategi for de næste fem år i tæt samarbejde med vores indonesiske partnere. Her følger nogle vigtige pointer fra strategien.

1. Sammen er vi stærkere

Gennem 20 års samarbejde med stærke lokale partnere har vi opbygget utrolig mange lærerige erfaringer og resultater, som kan udbredes og komme endnu flere orangutanger til gavn. Derfor vil vi arbejde med endnu flere aktører – på Borneo og Sumatra – for at udveksle erfaringer og udbrede viden, så vi og vores lokale partnere kan beskytte endnu flere orangutanger.

2. Vi vil styrke os selv og vores partnere

Stærke partnerskaber er vejen frem, hvis orangutangen skal reddes. Derfor har vi over årene haft stort fokus på at sikre, at vores lokale partnere er bedst muligt klædt på til det vigtige arbejde i felten. Dette er fortsat i fokus – men det er vores egen kapacitet også. For jo stærkere vi og vores lokale partnere er, jo stærkere er vi i fællesskab. Derfor har vi fokus på at konsolidere og styrke vores viden og kapacitet, så vi kan blive endnu bedre til at bistå vores lokale partnere.

3. Større fokus på genudsættelsesområderne

De sidste 10 år har over 500 rehabiliterede orangutanger fået en ny chance for et liv i regnskoven. Derfor har vi over årene styrket vores fokus på genudsættelsesområderne for at sikre beskyttelse af de genudsatte orangutanger og deres habitat. Fokus på dette vil blive yderligere styrket i takt med at flere orangutanger bliver genudsat.

4. Flere skal engageres i orangutangens situation

Hvis orangutangen skal reddes, kræver det en fælles indsats fra mange aktører, og dette kræver viden og engagement til at adressere truslerne mod dens overlevelse. Sammen med vores lokale partnere ønsker vi derfor at øge viden om orangutangen og engagere endnu flere i det vigtige arbejde for dens bevarelse – både i Indonesien og internationalt.

Vores arbejde har fire overordnede fokusområder

Besøg fra BOS Foundation

I foråret havde Red Orangutangen besøg af vores indonesiske partner BOS Foundation (BOSF). Det var et tætpakket besøg med vigtige møder og workshops, foredrag og et seminar om skovbevarelse med ligesindede ngo'er.

NGO'er vidensdelte om skovbevarelse

Red Orangutangen afholdt et netværksseminar for en række ngo'er om skovbevarelse og forbedrede leveforhold for lokale skovsamfund. Det blev til nogle virkelig spændende oplæg og god erfaringsudveksling om konkrete metoder til at gøre en forskel for naturen verden over – lige fra Uganda til Borneo. Repræsentanterne fra BOSF deltog naturligvis, og Andreas Arinda Anantha Kusuma fra BOSF kom med indsigter direkte fra felten.

Publikum kom med til Borneo

Cinemateket dannede rammen for et offentligt arrangement, hvor støtter og andre interesserede kunne gå i dialog med os og BOSF. Højdepunktet var BOSF direktør dr. Jamartin Sihites oplysende og underholdende foredrag, som også indeholdt flotte videoklip fra regnskoven og rehabiliteringscentrene. Vi havde besøg af et fantastisk engageret publikum, som viste stor spørgelyst.

SOCIALE MEDIER

Red Orangutangen på sociale medier

44.000 følgere

13.900 følgere

500 følgere

Programstatus giver fire års stabilitet

Red Orangutangen har opnået en programbevilling hos Civilsamfund i Udvikling (CISU). Det betyder fire år med en sikker finansiering af vores vigtige arbejde for regnskoven, lokalbefolkningen og de vilde orangutanger på Borneo.

Siden 2007 har Red Orangutangen haft CISU-støttede projekter på Borneo med fokus på regnskov, vilde orangutanger og lokalbefolkningens udvikling. Det tætte samarbejde og mange gode resultater førte i 2023 til, at vi nu har fået status af programorganisation i CISU-regi. Det indebærer en bevilling på 15,3 millioner kroner over fire år, og dermed en stabil finansiering, der giver langt større sikkerhed omkring arbejdet i Borneos regnskov.

Hvad dækker programmet?

Det nye program med titlen "Forest Guardians" dækker alle de områder på Borneo, hvor vi arbejder med vores partnere BOS Foundation og Yayasan Borneo Nature Indonesia. Tematisk dækker programmet også bredt og søger at skalere sig inden for det, som vi og vores samarbejdspartnere har gjort os til eksperter på gennem årene.

Det indebærer:

- Sikre oprindelige folk rettighederne til regnskoven – noget der både kommer mennesker og regnskov til gode.
- Naturbeskyttelse og genopretning af ødelagt regnskov.
- Bæredygtige indtægtskilder til lokalbefolkningen.
- Inputs til politiske beslutninger på Borneo om rammerne for naturbevarelse og oprindelige folks rettigheder

Vi indgår samarbejde med Ørsted

Red Orangutangen har indgået et stort strategisk partnerskab med Ørsted Nature-Based Solutions. Her er tale om et projekt, der vil løse en gennemgående udfordring i arbejdet med oprindelige folk på Borneo: Nemlig hvordan vi kan sikre dem en fast indkomst, der gør, at de kan blive boende nær regnskoven og forvalte den bæredygtigt uden at se sig nødsaget til at fælde skovene.

Lokale i tørvemoseområder vil blive støttet i at beskytte og genoprette skovområder til glæde for sig selv, dyrelivet og klimaet. Gennem bedre beskyttelse af skovene, vil projektet genere carbon-kreditter, som de lokale landsbyer vil sælge til Ørsted. Det giver ikke bare en indkomst til lokalbefolkningen – det sikrer også vigtigt orangutanghabitat mange år frem i tiden. Projektet begynder i 2024 og finansieres dels af Ørsted, dels af Danida Green Business Partnership-programmet.

Hvordan beskytter de lokale skovene?

Vores partner BOS Foundation og de lokale myndigheder udfører arbejdet på Borneo sammen med lokalbefolkningen. Arbejdet består af:

- Patruljere regnskoven for at mindske illegal tømmerhugst og skovbrande
- Slukke skovbrande
- Genplante og genoprette ødelagt orangutanghabitat
- Arbejde for at de oprindelige folk får rettigheder til skovområderne
- Sikre at lokalbefolkningen har den nødvendige kapacitet til at forvalte skovområderne bæredygtigt
- Monitorere status og fremgang af biodiversiteten i skovområder

Når skoven står i flammer

Vejrfænomenet El Niño satte sine spor verden over i 2023. På Borneo skabte El Niño tørke, som gjorde brandsæsonen endnu mere voldsom, end den plejer at være. Red Orangutangens indonesiske partnere har derfor, med støtte fra vores organisation, gjort en stor indsats for at forebygge og slukke brandene.

Skovbrandenes hærgen er en tilbagevendende forbandelse, som hvert år har store konsekvenser for dyr og mennesker i Indonesien. Med klimaforandringerne bliver ekstreme vejrfænomener som El Niño mere og mere almindelige, og det gør, at der kommer langt flere og mere voldsomme brande.

Forberedelse på brandene

Forebyggelse af skovbrande er altid et stort fokus for Red Orangutangen og vores indonesiske partnere, og vi bliver hele tiden bedre til at forudse og forberede os på brandene. Men brandene er fortsat en udfordring, ikke mindst i 2023. Derfor forberedte lokalbefolkningen sig ved at blokere de menneskeskabte kanaler, som dræner jorden og gør den letantændelig, når vejret bliver varmt og tørt. De planter også løbende nye træer i de ødelagte områder. Det er alt sammen med til at gøre skovbunden mere modstandsdygtig, så ilden ikke så let kommer ud af kontrol.

Fokus på sundhedsmæssige problemer

Satellitdata har igen og igen vist, at skovbrandene er den vigtigste årsag til afskovning i de områder, hvor vi arbejder. Men den tykke røg fra de brændende træer og tørvemosen har også store sundhedsmæssige

konsekvenser. Hvert år bliver mange mennesker indlagt med luftvejsinfektioner, og det kan i værste fald føre til dødsfald. I 2023 identificerede vi og vores partnere derfor, hvilke områder og landsbyboere der er særligt udsatte, når det brænder. Det kan for eksempel være en ældre dame, der skal bruge hjælp til at komme ud af sit hus, eller et hus, der ligger i et område, hvor vandstanden er særligt lav, så risikoen for brand er større. Med den viden i baghånden blev der lagt en plan for, hvad man gør i landsbyerne, når flammerne nærmer sig.

Brandslukning

I vores arbejdsområder er der teams af lokale, der patruljerer der, hvor risikoen for brand er størst, så de hurtigst muligt kan slukke ilden, når den opstår. Når vi og vores lokale partnerorganisationer forbereder os på brandene, går arbejdet derfor især ud på at give disse lokale patruljer så gode forudsætninger som muligt: De får træning, de får udstyr, og der bliver lavet vandboringer og vandreservoirs, så man lynhurtigt har adgang til vand. Arbejdet koordineres med de lokale myndigheder for at samarbejde bedst muligt om at slukke brandene.

NY
FORSKNINGS-
STATION

Ny forskningsstation skal give ny viden om orangutangen

I Rungan-området i Central-kalimantan, hvor der lever mere end 3000 vilde orangutanger, har vi og vores partner Yayasan Borneo Nature Indonesia etableret en forskningsstation i den mest biodiversitetsrige del af området. Forskningsstationen ligger dybt inde i skoven og vil fremadrettet blive brugt af forskere og studerende, som gennem deres forskning vil bidrage til, at flere forstår betydningen af at bevare dette smukke område. Når vi skal argumentere for bedre beskyttelse af orangutanger og deres habitat, er viden om, hvor de lever, nemlig helt centralt.

Ny skov spirer frem

Naturposer får flere kimplanter til at overleve

De nye træer begynder som små kimplanter, der bliver dyrket i lokale planteskoler og siden plantet ud. Et par år tilbage blev de små plastikposer, som kimplanterne dyrkes i, skiftet ud med naturposer af materialet purun. Det har nu vist sig, at det ikke blot er bedre for miljøet end plastik, men at det samtidig øger kimplanternes overlevelsesrate med op mod 20%. Det betyder helt konkret, at der skal færre ressourcer til for at plante flere træer!

Orangutanger har brug for regnskoven. Ødelagte skovområder er også ødelagte leveområder for orangutanger og andre arter, og samtidig har det konsekvenser for lokalbefolkningen og for klimaet. Derfor har vi helt siden 2015 haft fokus på genplantning af træer og generel genopretning af ødelagte skovområder på Borneo.

Vi genplanter træer i to store områder på Borneo. Det ene hedder Mawas. Hele området er hjem for mere end 2500 orangutanger, og her har vi og vores indonesiske partner BOS Foundation plantet træer og genoprettet skoven siden 2015. Vi arbejder også sammen med Yayasan Borneo Nature Indonesia i Sebangau, som er det næststørste orangutanghabitat overhovedet med hele 6500 rødhårede indbyggere. Begge områder råder over såkaldt tørve-moseskov, som er rigtig godt orangutanghabitat.

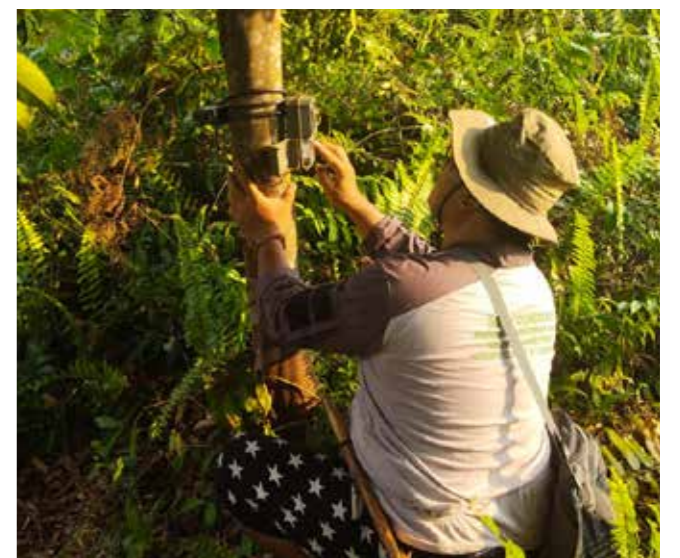
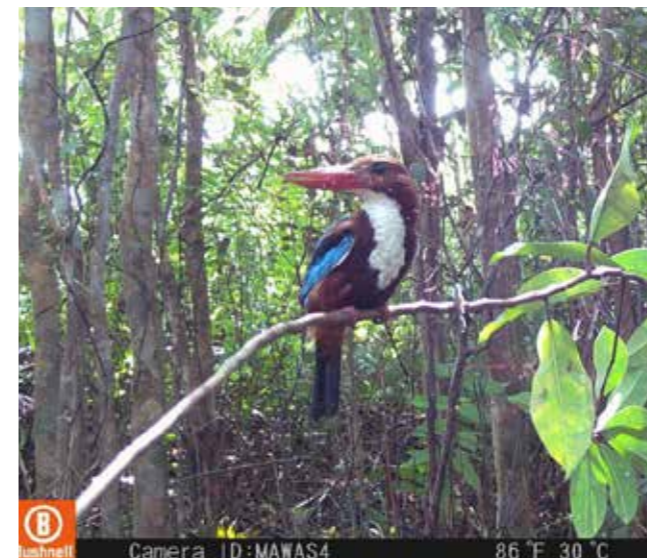
Vejret spillede genplantningsområderne et puds

Mawas-området var hårdt ramt af vejret i 2023. I april måned blev området ramt af oversvømmelser, der gjorde, at de nye træer stod under vand. I efteråret kom så skovbrandene. Brande, som i et tørveområde som Mawas kan være særlig svære at slukke, fordi ilden bevæger sig under jorden. Det lykkedes dog at passe rigtig godt på området. Blandt andet blev der gravet fem brønde, som gav brandslukningsholdene adgang til vand.

Mange år i Mawas giver resultater

Næsten ti års arbejde i Mawas gør det nu muligt at se resultaterne af plantning af træer og genopretning af ødelagt skov. Træerne udgør efterhånden regulær ny skov i de områder, der blev genplantet for længst tid siden. I juni satte vores partnere kamerafælder op for at observere, om den nye skov også tiltrækker dyr. Og det tegner godt. De foreløbige billeder viser adskillige fuglearter. Vi forventer at se endnu flere arter i de nye skovområder over de næste år.

I 2023 genplantede vi knap 42 hektar orangutanghabitat med næsten 41.000 træer.

Lokalbefolkningens vigtige rolle

Alt vores arbejde på Borneo bliver udført i samarbejde med lokalbefolkningen. De, der lever tæt på skoven, er nøglen til en langsigtet beskyttelse af naturen. Derfor har det stor betydning, at befolkningen har ejerskabet over indsatserne, mens vi giver dem rammerne til at skabe forandring.

Kæmpe fremskridt i arbejdet for rettigheder

Regnskoven bliver allerbedst beskyttet, når oprindelige befolkningsgrupper, der i generationer har levet ved eller i regnskoven, har rettighederne til den. Men at få rettighederne er en snørklet bureaukratisk proces, som kan tage lang tid. Derfor var det historisk, da hele 17 landsbyer i Rungan-området – heraf tre som vi og vores partner Yayasan Borneo Nature Indonesia har arbejdet med – fik tildelt rettighederne til skoven. Det sikrer, at lokalbefolkningen kan blive i skoven og forvalte den.

Plads til lokalbefolkningen

Indonesiens nye grønne hovedstad kommer til at ligge på Borneo tæt op ad naturområdet Samboja Lestari og rehabiliteringscentret af samme navn. Landsbyerne ved området har naturområdet på den ene side og massiv minedrift på den anden, og de mangler derfor jord. Derfor har vi og vores partner BOS Foundation arbejdet på at skabe en "bufferzone" i udkanten af Samboja Lestari, hvor lokalbefolkningen kan dyrke duriantræer, ananas, tomater og andre frugter og grøntsager. Samtidig er naturområdet og rehabiliteringscentret i højere grad åbnet op for de lokale, så de får større forståelse for den natur og de vidunderlige orangutanger, som de er naboer til.

En helt særlig viden

Lokalbefolkningen på Borneo har ofte en helt unik viden om netop deres område. De ved, hvad man kan spise fra regnskoven, hvordan man bedst dyrker jorden, og de kender til lokale medicinplanter. Al denne viden kan bruges i planlægningen af landsbyudvikling, og derfor er den blevet dokumenteret på tværs af en række landsbyer de seneste år. Det kan for eksempel bruges i landskabsplanlægning til at se, hvor der er orangutanger, eller hvor der er naturressourcer som skal beskyttes.

Borneos børn lærer om klimaet

Det er Borneos børn, der er fremtidens naturvogtere. Det er derfor afgørende, at de forstår naturen og ved, hvordan de bedst passer på den. Sammen med vores lokale partnere har vi arbejdet for, at børn i landsbyer på Borneo bliver klogere på klimaforandringernes betydning for dem og naturen. Undervisningen har blandt andet givet børnene forståelse for, hvorfor der de seneste år er kommet flere oversvømmelser og længere tørkeperioder på Borneo. Samtidig lærte børnene, hvad de kan gøre, hvis de ser en orangutang tæt ved deres hjem. Undervisningen gav fantastiske resultater, og nu er der planer om at udbrede undervisningsmaterialet til hele distriktet.

© BPI

- Asta & Jul. P. Justesens Fond
- Lund Fonden
- Torben & Alice Frimodts Fond
- Toyota-Fonden
- Knud og Rigmor Wiedemanns Fond
- Kulturministeriets pulje til landsdækkende almene organisationer

En særlig tak til de mange virksomheder og tusindvis af privatpersoner, der støtter vores arbejde.

Følg os på de sociale medier:

SavetheOrangutan_org

Save the Orangutan
Red Orangutangen
Save the Orangutan-Sverige

@RedOrangutangen

Save the Orangutan

www.savetheorangutan.org

Danmark

Østerbrogade 146B, 1
2100 København Ø

info@redorangutangen.dk
www.redorangutangen.dk

Sverige

c/o Trojadus Konsult AB
Husargatan 3, 4 tr
211 28 Malmö

info@savetheorangutan.se
www.savetheorangutan.se

England og Wales

c/o Smarties Bookkeeping Limited
The Keep, Creech Castle
Taunton
TA1 2DX Somerset

info@savetheorangutan.org
www.savetheorangutan.org.uk